

DRC Dansk Flygtningehjælp T: +45 3373 5000

Borgergade 10

drc@drc.ngo

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

uim@uim.dk og jeda@uim.dk

J.nr. 2021-15518

24. september 2021

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast til forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. samt ændringer i anden lovgivning.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har d. 17. september 2021 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger d. 24. september 2021. DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast til forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

DRC Dansk Flygtningehjælp er enig med regeringen i, at Danmark har et særligt ansvar overfor de personer, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, og som efter de danske myndigheders evakuering nu opholder sig i Danmark. Intentionen om, at de pågældende afghanere og deres familier sikres de bedst mulige forudsætninger for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og blive en aktiv del af det danske samfund, er vi ligeledes enige i.

Hvis man skal leve op til det nævnte særlige ansvar og nå i mål med intentionen om, at de evakuerede afghanere kan komme godt videre med deres liv i Danmark, mener DRC Dansk Flygtningehjælp imidlertid, at det er nødvendigt at ændre lovforslaget, så det bliver muligt at forlænge opholdstilladelsen. Lovforslaget bør desuden ændres, så alle, der opnår opholdstilladelse efter § 1, får ret til familiesammenføring efter § 3. Derudover finder vi, at der bør være mulighed for at indgive en ansøgning om opholdstilladelse efter § 1 fra udlandet eller på et familiemedlems vegne i al fald frem til fx 1. juni 2022.

Mulighed for forlængelse af opholdstilladelsen

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at hvis forholdene i Afghanistan ikke ændrer sig markant inden for de næste to år, bør en opholdstilladelse efter den foreslåede lov kunne forlænges.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at en opholdstilladelse efter den foreslåede lov ikke forudsætter et anerkendt beskyttelsesbehov. Samtidig er der dog ingen tvivl om, at baggrunden for både evakuering og lovforslaget var en forværret sikkerhedssituation og Talibans magtovertagelse i Afghanistan, hvorved der opstod en situation, som udgjorde en sikkerhedsrisiko for personer, der har bidraget til den danske indsats. Der har været god grund til at iværksætte en evakuering, og der er god grund til at meddele de pågældende afghanere opholdstilladelse i Danmark. Det er derimod ikke rimeligt at efterlade de evakuerede afghanere i tvivl om, hvorvidt de vil blive sendt tilbage til en fortsat farlig situation i Afghanistan om to år, og det strider mod intentionen om at beskytte og hjælpe dem, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan.

En sådan tvivl vil i øvrigt være en væsentlig hindring for de pågældende afghaneres mulighed for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og blive en aktiv del af det danske samfund.

Adgang til familiesammenføring

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at alle, der opnår opholdstilladelse efter den foreslåede lov jf. § 1, stk. 1, stk. 2 eller stk. 3, bør have særlig adgang til familiesammenføring efter lovforslagets § 3. At begrænse familiesammenføring efter stk. 3 til at gælde ægtefæller, faste samlever og mindreårige børn til personer omfattet af § 1, stk. 1, er for snævert og stemmer dårligt overens med lovforslagets bemærkninger om, at det ikke har været hensigten at adskille familier.

Konsekvensen af de foreslåede regler vil være, at fx den ægtefælle, der meddeles opholdstilladelse efter § 1, stk. 2, reelt ikke kan få familiesammenføring med sit mindreårige særbarn. Ligeledes kan den voksne søn, der meddeles opholdstilladelse efter § 1, stk. 3, ikke få familiesammenføring med sin ægtefælle eller sine mindreårige børn.

Derudover kunne det være hensigtsmæssigt, hvis der gives adgang til familiesammenføring til en bredere kreds af familiemedlemmer i særlige tilfælde, fx et barn over 18 år, som ikke har stiftet egen familie.

I juli 2021 blev Danmark med dommen M.A. v. Danmark dømt ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for overtrædelse af Den Europæiske Menneskerettigheds (EMRK) art. 8. I dommen lægges der vægt på, at en treårig venteperiode er meget lang tid, når familiemedlemmet befinder sig i et land plaget af bl.a. overgreb mod civile. Domstolen lægger i øvrigt vægt på, at det er den samlede periode fra ankomst til faktisk familiesammenføring, der skal vurderes. Adskillelsen, der vil følge af den meget begrænsede adgang til familiesammenføring i den foreslåede lov, er nok kortere end tre år, men ikke nødvendigvis ret meget kortere end tre år, når adskillelsen regnes fra ankomsttidspunktet. Den herboende, der har opholdstilladelse efter lovforslaget, er ikke formelt anerkendt som flygtning, men i en situation, der på mange måder ligner den, som en anerkendt flygtning er i. DRC Dansk Flygtningehjælp vurderer derfor, at det kan være i strid med EMRKs art. 8 reelt at afskære personer med opholdstilladelse efter lovforslagets § 1, stk. 2 og stk. 3, fra familiesammenføring.

I bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at familiemedlemmer, der ikke falder under personkredsen i lovforslagets § 3, kan søge om opholdstilladelse efter udlændingeloven § 9c, stk. 1 om ganske særlige grunde. I førnævnte dom M.A. v. Danmark, påpeger domstolen, at den meget snævre adgang til opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9c, stk. 1 ikke er tilstrækkelig, hvis man ikke samtidig tager andre omstændigheder i betragtning, fx en individuel vurdering af hensynet til familieenheden i lyset af familiens konkrete situation, situationen i hjemlandet og sandsynligheden samt forhindringer for at kunne vende tilbage.

DRC Dansk Flygtningehjælp mener derfor ikke, at det er tilstrækkeligt at henvise familiemedlemmer til personer omfattet af § 1, stk. 2 og stk. 3 til at søge om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9c, stk. 1, som ifølge praksis har et meget snævert anvendelsesområde.

Uanset rækkevidden af EMRKs art. 8 og uanset Danmarks øvrige internationale forpligtelser er det i øvrigt hverken rimeligt eller i overensstemmelse med intentionen om at beskytte og hjælpe dem, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, reelt at nægte familiesammenføring til personer meddelt opholdstilladelse efter den foreslåede lovs § 1, stk. 2 og stk. 3. Konsekvensen vil være, at

familier adskilles. Al erfaring peger desuden på, at manglende adgang til familiesammenføring med den nærmeste familie vil udgøre en væsentlig hindring for de pågældendes mulighed for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og aktivt blive en del af det danske samfund.

Adgang til at søge opholdstilladelse efter § 1 fra udlandet

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er der en formodning om, at de fleste nære familiemedlemmer er blevet evakueret til Danmark sammen med de personer, der har bistået de danske myndigheder mv. i Afghanistan.

Imidlertid må det antages, at der i Afghanistan fortsat befinder sig både personer, som har bistået de danske myndigheder i Afghanistan, samt disse personers familiemedlemmer. Ligeledes er der højst sandsynligt fortsat i Afghanistan familiemedlemmer til personer, som har bistået de danske myndigheder i Afghanistan, og som allerede er evakueret til Danmark. Forholdene frem til og under evakueringen var kaotiske, og der er sandsynligvis personer, som burde have været evakueret, og som var i en situation identisk med dem, som faktisk blev evakueret, men som ikke kunne komme frem til lufthavnen i Kabul eller ikke fik kontakt til de danske myndigheder, og som således ikke formåede at blive evakueret.

Det synes derfor mest rigtigt og bedst stemmende med det særlige ansvar Danmark har overfor de personer, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, hvis man skaber mulighed for at kunne søge om opholdstilladelse efter § 1, stk. 1, stk. 2, og stk. 3, i al fald frem til fx 1. juni 2022 fra udlandet, eller på et familiemedlems vegne. Med en udvidet adgang til at søge om opholdstilladelse efter lovforslaget vil personer, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan og deres familiemedlemmer, have mulighed for at opnå opholdstilladelse og rejse til Danmark på sikker og legal vis – selvom de ikke nåede at blive evakueret til Danmark.

Øvrige bemærkninger til lovforslaget

- Vedrørende lovforslagets § 1, stk. 3, skal vi for så vidt fortolkningen af 'famiemæssig tilknytning' henstille til, at adoptionslignende forhold ligestilles med biologisk slægtskab og slægtskab gennem adoption, og for så vidt fortolkningen af om personer har delt husstand jfr. stk. 3, nr. 2 henstille til, at intentionerne om at dele husstand ligeledes tillægges vægt, og at det således ikke alene bliver et spørgsmål om, hvor længe personerne har delt husstand.
- DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at der i lyset af afgørelsernes alvor i lovforslagets § 17 bør indsættes hjemmel til, at Udlændingenævnet kan beskikke en advokat under klagesagsbehandlingen svarende til udlændingelovens § 55.
- DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at det i bemærkningerne tydeligt tilkendegives, at der kan søges om og opnås asyl sideløbende med opholdstilladelse efter lovforslaget.
- Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at Udlændingestyrelsen skal vejlede de evakuerede afghanere om muligheden for at søge om opholdstilladelse efter lovforslaget. DRC Dansk Flygtningehjælp skal understrege vigtigheden af, at Udlændingestyrelsen samtidig vejleder om muligheden for at søge om asyl, samt om de fordele der er forbundet med en sådan opholdstilladelse.

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til forslag om ændringer i anden lovgivning

Ændringer i udlændingeloven

Det foreslås, at personer, som har haft opholdstilladelse efter lovforslaget, skal have mulighed for at blive omfattet af arbejdsmarkedstilknytningsordningen. DRC Dansk Flygtningehjælp skal i den forbindelse foreslå, at grænsen for ansættelsesforholdet sættes ned til fx 12 eller 18 måneder, da muligheden ellers bliver illusorisk for personer med en opholdstilladelse, der udløber efter 2 år uden mulighed for forlængelse.

Ændringer i Integrationsloven

DRC Dansk Flygtningehjælp er positiv overfor, at personer som meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, bliver omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2 og dermed får adgang til integrationsindsatsen i kommunerne, herunder tilbud om et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, danskuddannelse, beskæftigelsesrettede aktiviteter, uddannelse og bolig.

Ændringer i hjemrejseloven

DRC Dansk Flygtningehjælp henstiller til, at personer, der måtte få afslag eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse efter den foreslåede lov, får mulighed for reintegrationsstøtte efter hjemrejseloven.

Ændringer i lov om erhvervsrettede uddannelser

DRC Dansk Flygtningehjælp er positiv overfor, at personer som meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, bliver omfattet af statstilskuddet til erhvervsuddannelser, så de får samme adgang til erhvervsuddannelser med statstilskud som flygtninge og familiesammenførte meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 1 eller 2 og § 9 c, stk. 3 nr. 1 eller nr. 2. Ligesom vi finder det positivt, at de får adgang til de samme rettigheder som øvrige elever på erhvervsuddannelser, hvad angår skolepraktikydelse, tilskud og indkvartering på kostafdelinger m.v.

Øvrige kommentarer

DRC Dansk Flygtningehjælp mener ligeledes, at personer som meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, bør have adgang til andre videregående uddannelser på blandt andet universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier. Flere af de evakuerede afghanere har et relativt højt engelskniveau, og nogle vil formentlig have både kompetencer og ressourcer til at studere i Danmark. Vi vil derfor foreslå, at personer, der er meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget, får adgang til videregående uddannelser under både Uddannelses- og Forskningsministeriet og Kulturministeriet uden egenbetaling ligesom flygtninge og familiesammenførte meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 1 eller 2 og § 9 c, stk. 3 nr. 1 eller nr. 2.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil endvidere foreslå, at reglerne vedrørende målgruppen for integrationsgrunduddannelsen i lov om integrationsgrunduddannelse (igu) ændres, så personer som meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, også får mulighed for at tage en integrationsgrunduddannelse, når det giver mening. Integrationsgrunduddannelsen kan være en god trædesten til ordinær beskæftigelse for nogle af de evakuerede afghanere. DRC Dansk Flygtningehjælp vil foreslå, at de får de samme muligheder som flygtninge og familiesammenførte omfattet af integrationsloven.

Afsluttende bemærkninger

Høringsfristen har, af gode grunde, været meget kort. Vi skal derfor tage forbehold for, at vi ved en senere lejlighed vil fremkomme med yderligere bemærkninger. Samtidig vil vi opfordre til, at lovforslaget fremsættes, behandles og vedtages hurtigst muligt, og at Udlændingestyrelsen tildeles de nødvendige ressourcer til at behandle ansøgningerne efter den foreslåede lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., så hurtigt som overhovedet muligt.

Med venlig hilsen

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp